ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

SPOLU II. díl

Smysluplné, Praktické, Otevřené a Laskavé Učení

1 Identifikační údaje 3
1.2 Údaje o škole 3
1.3 Zřizovatel 3
1.4 Platnost dokumentu 3
2 Charakteristika školy 4
2.1 Úplnost a velikost školy 4
2.2 Charakteristika žáků 4
2.3 Podmínky školy 4
2.4 Charakteristika pedagogického sboru 4
3 Charakteristika ŠVP 5
3.1 Zaměření školy 5
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 8
4 Učební plán 12
4.1 Celkové dotace - přehled 12
4.1.1 Poznámky k učebnímu plánu 13
5 Učební osnovy 14
5.1 Rozumová výchova 14
5.2 Řečová výchova 21
5.3 Smyslová výchova 25
5.4 Hudební výchova 32
5.5 Výtvarná výchova 36
5.6 Pohybová výchova 40
5.7 Zdravotní tělesná výchova 44
5.8 Pracovní výchova 48
6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 54
6.1 Způsoby hodnocení 54
6.2 Slovní hodnocení 54
6.3 Hodnocení - klasifikace Díl 2 56

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: SPOLU II. díl
MOTIVAČNÍ NÁZEV: Smysluplné, Praktické, Otevřené a Laskavé Učení

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola, Bruntál, Rýmařovská 15, příspěvková organizace
ADRESA ŠKOLY: Rýmařovská 15, Bruntál, 79201
JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Mgr. Veronika Černotová
KONTAKT: e-mail: zsrymarovska@zsbr.cz, web: www.zsbr.cz
IČO: 60802669
RED-IZO: 600026086
KOORDINÁTOŘI TVORBY ŠVP: Mgr. Jiřina Kalousková, Mgr. Simona Veselá

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Moravskoslezský kraj
ADRESA ZŘIZOVATELE: ul. 28. října 117, 70218 Ostrava

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST OD: 01.09.2023
VERZE SVP: 2
DATUM PROJEDNÁNÍ VE ŠKOLSKÉ RADĚ: 31.08.2023
DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 4.09.2023

....

ředitel školy Razítko školy

Mgr. Veronika Černotová

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola, Bruntál, Rýmařovská 15, příspěvková organizace je plně organizovanou školou s devíti postupnými ročníky základní školy – ŠVP IMPULS – a deseti postupnými ročníky základní školy speciální – ŠVP PULS. Škola se řadí svým počtem žáků mezi menší školy. Prostorové členění školy plně vyhovuje hygienickým požadavkům a zákonným normám vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

2.2 Charakteristika žáků

Žáci, kteří se vzdělávají podle ŠVP PULS II. díl jsou žáci s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. Tento vzdělávací program plně respektuje jejich skutečné potřeby a zájmy.

2.3 Podmínky školy

Uspořádání školy je organizováno tak, aby co nejlépe vyhovovalo vzdělávání žáků dle jejich specifických potřeb. Žáci mají k dispozici kromě kmenových tříd také hernu, Snoezelen, knihovnu – hudebnu a kuchyňku. Stravovací zařízení se nachází v hlavní budově, kde je zajištěno stravování formou výdejny stravy. Žáci mohou navštěvovat školní družinu. Pro zajištění hygieny byla zřízena přebalovací místnost.

Ve venkovním areálu se nachází oplocená travnatá plocha, venkovní učebna a pozemek k realizaci předmětu pracovní vyučování. Bezbariérový přístup je jak do budovy 1. stupně, tak do hlavní budovy.

Pro žáky je pořízeno mnoho potřebných pomůcek, které jsou bohatě využívány, mnohé výukové materiály tvoří učitelé sami přímo na míru jednotlivým žákům.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Všichni pedagogové, kteří pracují na naší škole, jsou plně kvalifikováni v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících. V základní škole speciální pracují tři třídní učitelky, čtyři asistentky pedagoga. Všichni se nadále vzdělávají a rozvíjejí v zájmu našich žáků. V pedagogickém sboru převládají ženy. Učitelé ochotně pracují nad rámec pracovních povinností, připravují pro své žáky různé aktivity a akce. Spolupracujeme s jinými školami podobného typu, abychom si vzájemně předávali zkušenosti.

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Jsme škola speciální: Speciální chápeme ve smyslu nutně odlišného přístupu k žákům se sníženými rozumovými schopnostmi, či jinak handicapovaným a ve smyslu využívání speciálních metod a postupů při výuce těchto žáků. Škola poskytuje dětem základní vzdělání, Pojetí ŠVP však zohledňuje individuální limity dané konkrétní mírou postižení či znevýhodnění a její značnou diferenciaci v rámci jednotlivých ročníků. Cílem je tedy dosažení co nejvyšší možné úrovně základního vzdělání s přihlédnutím k možnostem a schopnostem jednotlivých žáků.

Jsme škola otevřená: Otevřenost chápeme nejen jako zpřístupnění informací o naší škole směrem ven, ale i jako permanentní otevření se informacím, novým trendům, podnětům, metodám a široké spolupráci s veřejností, organizacemi a institucemi, pokud je to možné. Na webových stránkách chceme informovat veřejnost o dění ve škole, o všech významných změnách a o uskutečňovaných i připravovaných akcích. Chceme také získávat více sponzorů a sympatizujících jednotlivců či institucí, podílejících se buď na jednotlivých akcích, nebo na zkvalitňování prostředí školy.

Jsme škola respektu a tolerance: Jsme přesvědčeni, že nejužitečnějším přístupem ke zdolávání obtížných úkolů je takový vztah mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem, v němž jeden respektuje druhého. Ve vzdělávacím procesu nejde pouze o vědomosti, dovednosti a výkony, ale také o postoje, názory a hodnotovou orientaci. Jsme školou s dětmi s různým oslabením, s různým handicapem. Je proto naší povinností snažit se jim být vzorem příkladného chování k druhým, vzorem pro respektování jejich osobnosti a uznávat je „takové, jaké jsou“. Pokládáme za velmi důležité, aby se v průběhu školní docházky nestálé a mnohdy povrchní vztahy mezi spolužáky proměňovaly na skutečně partnerské. Partnerství by se mělo projevovat vzájemnou ohleduplností, tolerancí, ochotou druhému pomoci a povzbudit ho, schopností spolupracovat při práci, ale i zvládáním konfliktních situací. Nechceme dávat žádný prostor agresivitě, šikaně a přetvářce.

Jsme škola pro skutečný život: Lidé s jakoukoli formou postižení jsou vždy ve svém životě určitým způsobem znevýhodněni vůči ostatní populaci. Ne jinak je tomu i u našich žáků. Naším cílem je toto znevýhodnění v co největší míře eliminovat a co nejlépe připravit děti pro vstup do reálného života. Vzdělávací program vychází z teoretických poznatků nezbytných pro získání základního vzdělání, směřuje však především k získání praktických návyků a dovedností, důležitých pro zapojení žáků do běžného života. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce má hodinové dotace výrazně navýšeny a žáci si tak postupně osvojují základy všech běžných domácích činností. Zvýšená pozornost je věnována pro život nezbytným komunikativním dovednostem. Tomu odpovídá i využití hodin pro rozvoj především verbální komunikace v předmětech Rozumová, Smyslová a Řečová výchova.

Škola zařazuje do vyučovacího procesu prvky Bazální stimulace, které prolínají veškerými vzdělávacími aktivitami. V rámci pohybové a zdravotní výchovy využíváme návštěvu Wellness centra. Během vyučovacího procesu využíváme prvky AAK, žáci pracují i s výpočetní technikou – tablety, iPady.

AAK

Augmentativní komunikační systémy podporují již existující komunikační systémy, které jsou však nedostatečné pro dorozumívání a usnadňují porozumění řeči i vlastní vyjadřování.

Alternativní komunikační systémy se užívají jako náhrada mluvené řeči. V naší škole se podporuje rozvoj řeči pomocí:

- Vkládání znaků a gest do řeči – což nelze zaměňovat se znakovou řečí užívanou sluchově postiženými jedinci. Tento alternativní systém rozvíjí motorické a komunikační schopnosti dětí
- Využívání předmětů, fotografií a piktogramů
- Metody VOKS (výměnný obrázkový komunikační systém) – jedná se o alternativní komunikační systém a jeho použití je cíleno především na žáky, kteří nemají rozvinutou řeč a nemohou verbálně vyjádřit své potřeby. Ve velké většině se jedná o žáky s PAS. Principem použití VOKS je výběr odpovědí na dotaz z nabídky obrázků s dopomocí asistenta postupně i bez. Žáci se učí spontánně požádat o oblíbenou věc výměnou za obrázek. Učí se požádat o cokoliv v různém prostředí. Cílem je podpora rozvoje mluvené řeči.

V ZŠS je AAK určeno žákům, kteří nemluví vůbec nebo tak málo, že to nedostačuje k dorozumění s okolím. Cílem využití metod AAK je maximální podpora stávajících komunikačních dovedností a nadále se pracuje na tom, aby se, pokud možno, rozvíjela mluvená řeč.

Metoda strukturovaného učení

Někteří žáci potřebují mít při výuce daný řád, pevný režim, který jim dává pocit jistoty, zbavují se chaosu, a proto využíváme metodu strukturovaného učení. Strukturované učení akceptuje zvláštnosti žáka a přizpůsobuje se jeho specifikům. Znamená vymezení struktury prostředí, které nabízí „jistotu“ tím, že vytváří předvídatelná spojení mezi místy, činnostmi a chováním. Jde o vytýčení si místa pro jednotlivé činnosti během dne. Dále hovoříme o struktuře času – vytvoření vizualizovaného denního programu (piktogramy nebo konkrétní předměty), jež umožňuje předvídat událost a čas.

Bazální stimulace

K podpoře těžce zdravotně postižených žáků slouží prvky bazální stimulace. Hlavním cílem této podpůrné terapie je seznamování žáků se svým tělem a s okolím. BS je pojímána jako pedagogicko - psychologická aktivita, kdy se snažíme nabídnout žákům možnosti pro jejich vývoj osobnosti. Těžištěm je rozvíjení somatických, vibračních a vestibulárních podnětů. Pomocí somatické stimulace, která se týká celého těla, lze docílit pozitivní zkušenosti s vlastním tělem, s hranicemi a místy kontaktu vzhledem ke světu. Primární tělesná zkušenost se vyvíjí dotykem. Patří sem

zklidňující somatická stimulace (masáž), povzbuzující somatická masáž, masáž stimulující dýchání a polohování.

Dotek je jeden z hlavních prostředků komunikace s těžce postiženými jedinci. Podstatnou roli hraje první dotyk, tzv. iniciální dotyk. Těžce postižený člověk má možnost dle prvního dotyku poznat, že s ním bude nyní někdo komunikovat a něco dělat. Proto by měl být tento dotyk vždy stejný, respektive na stejném místě.

Vibrační podněty vnímáme prostřednictvím kostry. Použití vibrace po délce těla navodí intenzivní pocit v nosných částech a kloubech.

Vestibulární podněty zprostředkovávají žákům s těžkým postižením informaci o poloze v prostoru, o pohybu celého těla v prostoru.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Ve výchovně vzdělávacím procesu škola využívá takové metody, postupy a formy práce, které vedou k celkovému rozvoji osobnosti žáky a současně respektují jeho individuální možnosti, zvláštnosti a vlastnosti žáka. I když jsou pro tyto žáky klíčové kompetence na elementární úrovni, žáci je dosahují s různou mírou dopomoci druhé osoby. Tyto kompetence jsou rozvíjeny po celou dobu školní docházky. Je uplatňován individuální přístup k jednotlivým žákům nebo práce v malých skupinkách. Nacvičované dovednosti jsou denně procvičovány a opakovány tak, aby došlo k jejich upevnění. Žáci jsou k činnosti vhodně motivováni. Nácvik dovedností probíhá po jednotlivých krocích tak, aby byla rozvíjena soustředěnost a koncentrace na danou činnost. Jsou pravidelně střídány činnosti pracovní a relaxační. Hodnocení probíhá v průběhu činnosti po jednotlivých krocích, je vyzdvižena pozitivní stránka tak, aby byli žáci motivováni do další činnosti. U žáků s poruchou autistického spektra jsou respektovány zásady metodiky strukturovaného učení.

Kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - rozumět jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a být schopen je užívat	- vedeme žáky k osvojování základních pojmů a elementárních dovedností, vedeme žáky k aktivnímu používání známých symbolů a znaků - neustále používáme pojmenování předmětů a činností
- poznat a rozlišovat základní piktogramy	- znaky přiřazujeme k reálným obrázkům, situacím - stejné symboly zařazujeme do všech předmětů
- rozlišit nebo poznat velká tiskací písmena	- využíváme všech smyslů k upevňování tvarů písmen - procvičujeme grafomotoriku a umožňujeme žákovi praktickým způsobem poznat tvary tiskacích písmen
- napodobit různé předvedené pohyby a činnosti	- vedeme žáky k napodobování předvedených pohybů a činností - využíváme kompenzační pomůcky k nápodobě pohybu - pohybovou aktivitu vedeme od jednoduchých ke složitějším úkonům
- používat učební pomůcky	- umožňujeme žákům aktivní používání učebních pomůcek

Kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k řešení problémů **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - řešit známé situace na základě nápodoby či opakování	- pomocí modelových a stimulačních her rozvíjíme u žáka potřebné dovednosti - vedeme žáka denně k řešení situací z běžného života
- chápat a plnit jednoduché příkazy	- používáme stejné příkazy, slovní výrazy - kladným hodnocením, pochvalou, odměnou oceňujeme u žáka správné splnění úkolu - zadáváme jednoduché i složitější činnosti a pomáháme žákovi plnit i náročnější příkazy
- se orientovat v okolním prostředí	- zapojením všech smyslů poskytujeme žákovi možnost seznámení s nejbližším okolím - pravidelně navštěvujeme jednotlivá místa ve škole, v okolí školy, kde vykonáváme činnosti vhodné pro dané prostory a upevňujeme spojení konkrétního místa s konkrétní činností
- se orientovat v časovém režimu dne	- umožňuje žákům orientovat se v čase s využitím názorných pomůcek - pomocí symbolů, piktogramů, obrázků zobrazujeme průběh celého dne - využíváním TEACH programu, strukturovaným prostředím, vizualizací a individuálním přístupem pomáháme žákovi pochopit organizaci dne
- překonávat pocity strachu	- pozitivním přístupem pomáháme žákovi překonat pocit strachu - odstraněním negativních vnitřních i vnějších vlivů se snažíme žákovi pomoci zvládnout strach - využíváme rituály k podpoře sebevědomí u žáka - zapojujeme žáka do různých činností a tím předcházíme jeho obavám
Kompetence komunikativní **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - poznat známé osoby a dorozumět se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace	- kontaktem s žáky, učiteli žák rozeznává osoby ze svého okolí - společnými činnostmi umožňujeme žákovi komunikaci s různými jedinci - netradičními formami komunikace podporujeme u žáka možnost se dorozumět (piktogramy, gesta, …)
- znát své jméno a reagovat na něj	- každodenním a častým používáním oslovení se žák zdokonaluje ve znalosti svého jména

Kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
- reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas	- využíváme spontánní reakce žáka při činnostech, výuce a zábavě a tím ho motivujeme k vyjádření svých pocitů - poskytujeme pozitivní a negativní vjemy - výběrem různých předmětů spojených s různými činnostmi pomáháme žákovi vyjádřit libé a nelibé pocity
- vyjadřovat své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky	- motivujeme žáky ke komunikaci a k vyjádření jejich potřeb, pocitů a nálad verbálně nebo pomocí alternativních a augmentativních forem komunikace
- dokázat pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem	- nápodobou napomáháme žákovi ztotožnit se se společenskými pravidly
Kompetence sociální a personální **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - si uvědomovat svoji osobu prostřednictvím svého těla	 - bazální stimulací umožňujeme žákovi vnímat své tělo (Snoezelen) - podporujeme pozorování vlastního těla při pohybu v zrcadle
- znát členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí	- předkládáme fotografie rodiny, žáků,… - vytváříme podmínky pro poznání členů rodiny a osob v nejbližším okolí
- rozlišovat osoby různého pohlaví (chlapec-dívka, muž-žena)	- prakticky srovnáváme vzhled a oblékání osob různého pohlaví - manipulujeme s didaktickými pomůckami (hračky, panenky, …) - využíváme příklady z praktického života
- navazovat kontakt a adekvátně se dorozumět s okolím	- pomáháme žákovi překonat zábrany při komunikaci – navozením příjemných prožitků - využíváme nonverbální a alternativní metody v komunikaci - upevňujeme komunikační rituály (pozdrav, poděkování, …)
- spolupracovat se svými učiteli a spolužáky	- pomocí společných činností ve třídě i mimo školu podporujeme u žáků přirozenou spolupráci
- se chovat zdrženlivě k neznámým osobám	- modelovými situacemi, dramatizací, loutkovými hrami poukazujeme na potřebný odstup od neznámých lidí - výukovým a obrazovým materiálem napomáháme žákovi pochopit zásady správného chování

Kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence pracovní **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - zvládat nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základní osobní hygieny	- osobními příklady dospělých a názornými činnostmi si žák vštěpuje poznatky sebeobsluhy - hrou u žáka upevňujeme jednoduché prvky sebeobsluhy – oblékání, svlékání, zapínání, obouvání,… - denně se opakujícími se hygienickými úkony u žáka zdokonalujeme potřebné dovednosti - dodržujeme zdravé zásady života
- používat a poznávat předměty denní potřeby	- praktickými činnostmi, ve hře při využívání všech smyslů rozvíjíme u žáka schopnosti pracovat a používat a poznat předměty denní potřeby
- rozlišovat předměty různé velikosti a tvarů, uchopovat je a účelně s nimi manipulovat	- předkládáme žákovi stavebnice, kostky, puzzle, korálky, …, které podněcují žáka k aktivitě a zařazujeme do výuky manipulaci s různými materiály a tím žák poznává jeho různorodost
- využívat jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály	- prakticky provádíme jednoduché pracovní postupy, kterými žáka motivujeme k jejich využívání - pracovními terapiemi (modelování, kreslení…) rozvíjíme u žáka jeho manuální zručnost - umožňujeme žákovi pracovat s různým materiálem
- se podílet na jednoduchých praktických činnostech	- motivujeme a pozitivně hodnotíme žáka za každou projevenou snahu i výkon - účastí na společných činnostech nabádáme žáka ke spolupráci - jednoduchými úkony dáváme žákovi pocítit radost z činnosti - pomocí nápodoby zapojujeme žáka do jednoduchých úkonů v průběhu dne

4 Učební plán

4.1 Celkové dotace - přehled

Vzdělávací oblast	Předmět	Studium										Celkové dotace(celkem + disponibilní)
		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník	
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	**30**
	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	**20**
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	**40**
Umění a kultura	Hudební výchova	1+2	1+2	1+2	1+2	1+2	1+2	1+2	1+2	1+2	1+2	**10+20**
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	**10**
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	**20**
	Zdravotní tělesná výchova	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	**40**
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	**20**
Celkem hodin		**20**	**20**	**20**	**21**	**21**	**21**	**21**	**22**	**22**	**22**	**190+20**

4.1.1 Poznámky k učebnímu plánu

Hudební výchova
Časová dotace pro výuku předmětu Hudební výchova je posílena disponibilní časovou dotací ve všech ročnících, a to o 2 vyučovací hodiny.

Zdravotní tělesná výchova
Zdravotní tělesná výchova bude u žáků na základě doporučení odborného lékaře nahrazena alternativní formou - Rehabilitační tělesnou výchovou. Zaměření RTV bude odpovídat zdravotnímu stavu žáka a specifice jeho postižení.

Disponibilní časová dotace byla využita k posílení časové dotace vzdělávacího oboru hudební výchova, a to ve všech ročnících o 2 vyučovací hodiny.

Zdravotní tělesná výchova bude u žáků na základě doporučení odborného lékaře nahrazena alternativní formou - Rehabilitační tělesnou výchovou.

Zaměření rehabilitační tělesné výchovy bude odpovídat zdravotnímu stavu žáka a specifikaci jeho postižení.

5 Učební osnovy

5.1 Rozumová výchova

Počet vyučovacích hodin za týden										Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník	
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Rozumová výchova
Oblast	Člověk a komunikace
Charakteristika předmětu	Předmět Rozumová výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Rozumová výchova je vyučována jako samostatný předmět, úzce však souvisí a prolíná se všemi vyučovacími předměty. Rozumová výchova zahrnuje rozvoj poznávacích schopností , pozornosti, paměti, myšlení a rozvíjení grafických dovedností. Umožňuje žákům rozvíjet komunikační dovednosti i s využíváním alternativních a augmentativních forem komunikace, rozšiřovat aktivní i pasivní slovní zásobu, navazovat sociální kontakty. U žáků s poruchou autistického spektra jsou respektovány zásady metodiky strukturovaného učení.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Obsah předmětu je rozdělen na tři tematické okruhy: rozvíjení poznávacích schopností, rozvíjení logického myšlení a paměti a rozvíjení grafických schopností. Tento předmět je vyučován 3 hodiny týdně v každém ročníku. Rozvíjení poznávacích schopností - tyto činnosti vedou k rozvoji poznávacích funkcí. Žákům jsou předkládány předměty prostřednictvím co možná největšího počtu analyzátorů (zrak, hmat, sluch), což vede k rozvoji konkrétního myšlení žáka. Rozvíjení logického myšlení - v této oblasti se snaží předmět poskytnout například schopnost rozlišovat tvary a velikost předmětů, obrázků, složení dějových obrázků, ... Rozvíjení grafických schopností - cílem předmětu je poskytnout žákovi možnost se graficky vyjádřit v rámci jeho možností (čmárání, kreslení), vyjádřit své pocity, náladu. S grafickou expresí žáka souvisí i rozvoj jemné motoriky.

Název předmětu	Rozumová výchova
	Základní metodou používanou ve výchovně vzdělávací práci je metoda názoru. Při výchovně vzdělávacím procesu využíváme všech dostupných pomůcek, využíváme i názorné praktické předměty z běžného sociálního prostředí. Předmět je vyučován 3 hodiny týdně v 1. - 10. ročníku.
Integrace předmětů	• Rozumová výchova
Mezipředmětové vztahy	• Řečová výchova • Smyslová výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - rozumět jednoduchým pojmům, znakům, symbolům a je schopen je užívat - poznat a rozlišovat základní piktogramy - poznat, rozlišit známá velká tiskací písmena - poznat známé předměty ve třídě a ve svém okolí - používat učební pomůcky **Učitel:** - vede žáky k osvojení základních pojmů a elementárních dovedností, k aktivnímu používání známých symbolů a znaků, používá jednotnou terminologii - strukturalizuje denní program a vede žáky k rozlišování základních prostředků AAK a k jejich aktivnímu používání - používá různé velikosti písmen, obrázků, piktogramů - usiluje o co největší samostatnost při manipulaci se známými předměty - individuálně přizpůsobuje pomůcky žákům a vhodně vybírá témata výuky, vytváří modelové situace
	Kompetence k řešení problémů: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - řešit známé situace na základě nápodoby či opakování - chápat a plnit jednoduché příkazy - orientovat se v okolním prostředí, časovém režimu - překonávat pocity strachu

Název předmětu	Rozumová výchova
	Učitel: - vede žáky k požádání o pomoc v situaci, kterou neumí zvládnout samostatně - zadává žákům jednoduché pokyny a dbá na jejich splnění - vede žáky k orientaci a samostatnému pohybu v budově školy - vytváří podmínky pro překonávání pocitů strachu a nejistoty, seznamuje je s novými činnostmi, předměty, situacemi a prostředím
	Kompetence komunikativní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - reagovat na oslovení na osoby ve svém okolí a dorozumívat se s nimi dle svých možností a schopností - reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas nebo nesouhlas verbálně nebo gesty - dokázat pozdravit a reagovat na pozdrav verbálně, gesty **Učitel:** - začíná hovor oslovením žáka, vede žáky k zapamatování si svého jména, podle potřeby vytváří žákům podmínky pro využívání AAK forem - vede žáky k vyjadřování jejich postojů, využívá k tomu verbální i neverbální komunikační prostředky - nacvičuje a upevňuje s žáky používání základních sociálních konvencí
	Kompetence sociální a personální: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - uvědomovat si svoji osobu i své tělo - znát členy své rodiny a osoby z nejbližšího okolí - spolupracovat s učiteli i spolužáky **Učitel:** - používá základní stimuly k uvědomění si svého těla - vytváří podmínky pro poznání členů rodiny a osob z blízkého okolí a posiluje pozitivní vztahy k těmto osobám - vysvětluje vztahy mezi lidmi a podporuje kontakt mezi spolužáky - učí žáka odmítnout pro něj nepříjemné chování

Název předmětu	Rozumová výchova
	Kompetence pracovní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - zvládat základy osobní hygieny a sebeobslužných činností - oblékání, obouvání, hygiena, stravování - poznat a používat předměty denní potřeby - rozlišovat, třídit předměty podle velikosti, barvy, tvaru a druhu - pracovat s různými materiály a podílet se na jednoduchých pracovních činnostech **Učitel:** - vede žáky k co největší samostatnosti při běžných sebeobslužných činnostech - seznamuje žáky s předměty denní potřeby a utváří základní manuální dovednosti při manipulaci s nimi - připravuje každodenním nácvikem žáky k rozlišování předmětů podle různých kritérií - seznamuje žáky s různými materiály a vede žáky ke zvládání jednoduchých pracovních činností
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni slovně. Hodnocení je součástí školního řádu.

Rozumová výchova	**1. – 10. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence k řešení problémů • Kompetence pracovní	
ŠVP výstupy		**Učivo**
orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, dennímu časovému rozvrhu, vnímat prostor		- seznámit se s prostředím školy, třídy, okolím školy, místnosti označené piktogramy - orientace ve škole, ve třídě - zapojení do společných činností - seznámení s posloupností denního režimu s pomocí AAK - prostorová a směrová orientace
pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat		- uvědomování si vlastní osoby, orientace na vlastním těle - ukazování částí obličeje, popis základní částí těla (u zrcadla, s vedením ruky,

Rozumová výchova	1. – 10. ročník	
		pomocí obrázků...) - pojmenování částí obličeje a těla s využitím AAK - bazální stimulace
poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti		- nácvik základních hygienických návyků a sebeobsluhy (oblékání, obouvání, osobní hygiena) - seznámení s předměty denní potřeby s využitím AAK - manipulace s předměty doprovázené komentářem - nácvik sociálního čtení, poznávání běžně užívaných symbolů - užívání hygienických potřeb a základních předmětů denní potřeby s asistovanou péčí, popř. svépomocí
poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem		- poznávání spolužáků a pedagogických pracovníků ze třídy podle jména a fotky - nácvik pozdravu a oslovení dle schopností dítěte - osvojení jmen učitelů a spolužáků - zapojení do společných činností ve třídě
reagovat na oslovení jménem, znát své jméno		- cvičení očního kontaktu, zrakového a sluchového vnímání - reakce na jméno, zavolání, oslovení - práce s fotografií, se zrcadlem
řadit obrázky podle zadaných kritérií		- třídění a řazení obrázků, předmětů podle daných kritérií - přiřazování obrázků k předmětům a naopak - navázání a udržení očního kontaktu na obrázek - zobecňování a konkretizace
vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže		- vytvářet klidné a přátelské prostředí, činnosti, které navazují v interakci spokojenosti - dle schopností dítěte nabízíme pomocí AAK možnost vyjádření svých základních potřeb a pocitů - chápat pojmy ano, ne, chci, nechci, smím, nesmím - překonávání strachu z okolí a odstraňování projevů sebepoškozování
vnímat různé podněty a reagovat na ně		- navazování očního kontaktu - reakce na jednoduché pokyny a příkazy dej, ukaž, ... - reakce na zvukové podněty - poznávání různých činností, předmětů, výměna obrázku za věc - poznávání a rozlišení piktogramů a dalších komunikačních systémů dle potřeb žáka - seznámení se školními pomůckami

Rozumová výchova	1. – 10. ročník	
znát členy své rodiny		- fotografie rodiny jednotlivé i skupinové - pojmy máma, táta, babička, děda - pojmy širší rodiny - osvojování jmen členů rodiny
číst vybraná písmena a krátká slova		- seznámení s grafickou podobou písmen - rozpoznávání grafické podoby vlastního jména - nácvik čtení globální metodou - práce s obrázky
koncentrovat se na určitou činnost		- postupně prodlužovat dobu koncentrace na danou činnost - zklidnění na pracovním místě - udržení očního kontaktu - pozorné sledování krátkého vyprávění, poslech hudby - odpoutání se od stereotypních činností
opakovat slova a krátké říkanky, reprodukovat krátký text, vyprávět podle obrázků		- dle možností a schopností žáka pomocí AAK reprodukovat slovo, říkanku, text, písničku - obohacování slovní zásoby, nová slova dle obrázků - sociální čtení
orientovat se na řádku, na stránce		- prostorová orientace na ploše, řádku - řazení obrázků podle vzoru na řádek, nácvik pohybu zleva doprava - základy práce se sešitem a knihou - vyhledávání prvků na řádku, na stránce
přiřazovat číslice počtu prvků		- vytváření základních představ o množství - párování předmětů - strukturovaná výuka - pozorování číslic a pokus o jejich psaní
rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků		- seznamování s různými tvary a velikostmi předmětů - třídění předmětů dle velikosti a tvaru - přiřazování obrázků dle předlohy - vyhledávání stejných obrázků - pojmy malý, velký, stejný se zapojením hmatu a zraku
zvládnout složení dějových obrázků		- seznamování se s různými ději - seznámení s režimem dne - skládání jednoduchých dějových obrázků - nácvik orientace v čase a v ročním období

Rozumová výchova	1. – 10. ročník	
		- pojmy včera, dnes a zítra - osvojení si časových vztahů - snídaně, oběd a večeře a činnosti s tím spojené
nakreslit různé druhy čar		- uvolňovací grafomotorické cviky - procvičení hrubé a jemné motoriky - spontánní čmárání, tečky, klubíčko, kroužení, svislé čáry shora dolů a naopak, ... - čmárání prstem do písku - obtahování a napodobování různých čar - nácvik správného sedu
napsat několik vybraných písmen a číslic		- obtahování písmen a číslic podle vzoru - tvarování písmen a číslic - pokus o psaní hůlkovým písmem dle individuálních možností a schopností žáka (zejména vlastního jména) - nácvik správného úchopu vhodného psacího náčiní
poznat grafickou podobu písmen		- seznámení s grafickou podobou písmen - třídění a řazení písmen dle pokynů - vyhledávání písmen dle zadání
poznat základní geometrické tvary		- vnímat tvary zrakem, hmatem - třídění tvarů do skupin - vybarvování tvarů - tvoření obrázků z geometrických tvarů - hra s kostkami a stavebnicemi různých tvarů
uchopit a podržet podaný předmět		- rozvíjení hrubé a jemné motoriky - masáže ruky, uvolňovací cviky, stimulace úchopu - uchopení, udržení a upuštění předmětů různých tvarů a velikostí
uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní		- uvolňovací cvičení prstů a ruky, uvolňování spasmu ruky - nácvik správného držení psacího náčiní - manipulační činnosti s předměty - nácvik špetkového úchopu

5.2 Řečová výchova

Počet vyučovacích hodin za týden										Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Řečová výchova
Oblast	Člověk a komunikace
Charakteristika předmětu	Předmět Řečová výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Vede žáky k rozvíjení řečových schopností a komunikačních dovedností. U žáků rozvíjíme slovní zásobu (verbální i neverbální). U žáků, kde je verbální komunikace omezená, je možné využití alternativních a augmentativních komunikačních systémů (AAK).
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Netradičními formami komunikace podporujeme u žáka možnost dorozumět se s nejbližším okolím. Cílem předmětu je rozvíjení motoriky mluvidel, správné a pravidelné dýchání a tvorba hlasu při mluvené řeči, správná výslovnost hlásek a tempo řeči, rozvoj verbální i neverbální komunikace a rozšiřování slovní zásoby. Řečová výchova se neomezuje jen na stanovené vyučovací hodiny, ale prolíná veškerým vzdělávacím procesem. Týdenní hodinová dotace činí 2 hodiny v 1. - 10. ročníku.
Integrace předmětů	• Řečová výchova
Mezipředmětové vztahy	• Rozumová výchova • Smyslová výchova • Hudební výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - rozumět a užívat pojmy a symboly - poznat a rozlišovat piktogramy

Název předmětu	Řečová výchova
	- používat učební pomůcky **Učitel:** - uplatňuje individuální přístup - používá piktogramy, fotografie s využitím všech smyslů
	Kompetence k řešení problémů: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - rozumět ustáleným jednoduchým pokynům a slovním výrazům - rozvíjet potřebné dovednosti pomocí modelových a stimulačních her **Učitel:** - používá ustálené jednoduché pokyny a ustálené výrazy - pomocí modelových a stimulačních her rozvíjí potřebné dovednosti žáka
	Kompetence komunikativní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - reagovat na své jméno - projevit své pocity a potřeby - vyjadřovat své pocity a potřeby různým způsobem verbálně i neverbálně - se dorozumět různými formami komunikace - piktogramy, vlastní jazyk, gesta **Učitel:** - pomáhá žákovi řízeným hovorem reagovat na své jméno - říkanky, básničky - pomáhá žákovi projevit a vyjádřit své potřeby a pocity dramatizací a námětovými hrami - podporuje žáka v různých vhodných formách komunikace
	Kompetence sociální a personální: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - spolupracovat se svými učiteli - navazovat kontakt a adekvátně se dorozumívat se svým okolím

Název předmětu	Řečová výchova
	Učitel: - vytváří u žáků pocit jistoty a bezpečí, oceňuje žáky pochvalou, pohlazením nebo odměnou - pomocí příjemných prožitků pomáhá žákovi překonat zábrany při komunikaci se svým okolím
	Kompetence pracovní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - znát předměty denní potřeby - rozlišovat a manipulovat s předměty různých tvarů a velikostí **Učitel:** - vede žáka k používání a pojmenování předmětů denní potřeby - nabízí žákům manipulaci a používání různých předmětů
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni slovně. Hodnocení je součástí školního řádu.

Řečová výchova	**1. – 10. ročník**	
ŠVP výstupy		**Učivo**
reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby		- sluchová a intonační cvičení - sluchová diferenciace - reakce na své jméno a na hlas dospělé osoby - reakce na jednoduché pokyny - napodobování hlasů a zvuků - podpora spontánního vývoje řeči
sdělit svá přání a potřeby - verbálním nebo nonverbálním způsobem		- používání systému AAK, tvorba a rozvoj slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií - používání denního režimu - námětové hry a modelové situace - reakce na pokyny učitele - dej, ukaž, sedni si
snažit se o správné dýchání		- nácvik správného dýchání - nádech nosem, výdech ústy - masáže a stimulace mluvidel, cviky rtů a jazyka - dechová a fonační cvičení
umět pozdravit, poděkovat - verbálně nebo gesty		- spontánní jednoduché tematické hry, stálý nácvik správného chování - nácvik pozdravu a poděkování, požádání o něco verbálně, gesty nebo pomocí

Řečová výchova	1. – 10. ročník	
		AAK - nácvik pozdravu při příchodu i odchodu různými formami AAK - návštěva kulturních a společenských akcí
vyjádřit souhlas či nesouhlas - verbálně nebo gesty		- přiměřeně reagovat na osoby ve svém okolí dle svých individuálních možností - vyjádření libosti nebo nelibosti, pozitivního nebo negativního pocitu z probíhající činnosti (pomocí AAK, gest)
využívat komunikační počítačové hry		- zvukové a počítačové programy zaměřené na rozvoj komunikace - nápodoba různých hlasů
znát jména nejbližších osob a spolužáků		- zapojování do společných činností při práci ve třídě - práce s fotografiemi rodiny, spolužáků, ... - nácvik označení nejbližších osob pomocí AAK, slovně a opakování jmen spolužáků
znát své jméno a reagovat na oslovení jménem		- uvědomování si své osoby prostřednictvím svého těla, říkanky s hrou na tělo - práce se zrcadlem a fotografiemi - nácvik reakce na oslovení svým jménem

5.3 Smyslová výchova

Počet vyučovacích hodin za týden										Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník	
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Smyslová výchova
Oblast	Člověk a jeho svět
Charakteristika předmětu	Předmět Smyslová výchova je vytvořen ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Prostřednictvím tohoto předmětu se zaměřujeme na rozvíjení psychických funkcí prostřednictvím smyslového vnímání. Smyslovou výchovou rozvíjíme funkce smyslových analyzátorů. Žáci by si měli systematicky a opakovaně procvičovat zrakové, sluchové, hmatové, čichové a chuťové vnímání, vizuomotoriku a prostorovou orientaci, vždy na konkrétním názorném materiálu a v konkrétní situaci.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Smyslovou výchovou zlepšujeme úroveň motoriky, rozvíjíme verbální i neverbální komunikaci. Prolíná všemi předměty a vytváří předpoklady pro zvládání jejich vzdělávacích obsahů. Cílem tohoto předmětu je utváření a fixace hygienických a sebe obslužných návyků, uspokojování životních potřeb, orientace ve třídě, ve škole a v nejbližším okolí, vytváření základních schopností manipulace s předměty, poznávání a pojmenování základních barev, rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle různých kritérií, napodobování předváděných pohybů a poznávání různých zvuků z běžného života. Smyslová výchova je členěna do pěti tematických okruhů: - rozvíjení zrakového vnímání - rozvíjení sluchového vnímání - rozvíjení hmatového vnímání - rozvíjení prostorové a směrové orientace - rozvíjení čichového a chuťového vnímání Týdenní hodinová dotace je 4 hodiny v 1. - 10. ročníku.
Integrace předmětů	• Smyslová výchova
Mezipředmětové vztahy	• Rozumová výchova

Název předmětu	Smyslová výchova
	• Řečová výchova • Pracovní výchova • Výtvarná výchova • Hudební výchova • Pohybová výchova • Zdravotní tělesná výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - chápat význam konkrétních předmětů, pojmů, pokynů a požadavků - sledovat činnost, snažit se spolupracovat při manipulaci s předměty - napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti **Učitel:** - vede žáky k pochopení funkcí předmětů, výrazů a piktogramů - názorně seznamuje žáky se všemi pomůckami formou přímého prožitku - vede žáky k napodobování předvedených pohybů a činností
	Kompetence k řešení problémů: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - zvládat pocit strachu - se orientovat ve známém prostředí **Učitel:** - vytváří podmínky pro překonávání pocitů strachu žáků z nových činností, předmětů a situací - seznamuje žáky s okolním prostředím a podporuje jejich samostatnou orientaci v něm
	Kompetence komunikativní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - umět reagovat na své jméno - vyjadřovat své pocity a potřeby verbálními i nonverbálními prostředky

Název předmětu	Smyslová výchova
	- dokázat pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem **Učitel:** - nacvičuje s žáky adekvátní reakci na oslovení a vede je k tomu, aby si pamatovali své jméno - motivuje žáky k vyjadřování svých potřeb a pocitů - dbá na dodržování základních sociálních konvencí
	Kompetence sociální a personální: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - si uvědomovat své tělo a svou osobu - spolupracovat se svými učiteli a spolužáky - reagovat adekvátně na neznámé osoby **Učitel:** - pomocí stimulace umožňuje žákům uvědomovat si své tělo - podporuje žáky při navazování sociálních kontaktů, vytváří podmínky pro spolupráci - učí žáky, aby se chovali k neznámým osobám přiměřeně
	Kompetence pracovní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - mít vztah k činnosti, činnostem se nebrání - pracovat s různými materiály a respektovat jednoduché pracovní postupy - třídit předměty podle barvy, tvaru a druhu - zvládat nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny **Učitel:** - formou her opakuje, procvičuje a upevňuje naučené dovednosti - nabízí žákům manipulaci a používání různých předmětů - každodenním nácvikem připravuje žáky k rozlišování předmětů podle různých kritérií - podporuje žáky při udržování osobní čistoty, zvládání základů osobní hygieny a nejjednodušších sebeobslužných úkonů

Název předmětu	Smyslová výchova
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni slovně. Hodnocení je součástí školního řádu.

Smyslová výchova	**1. – 10. ročník**	
ŠVP výstupy		**Učivo**
orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí		- seznámení se s prostředím třídy, školy, nejbližšího okolí - orientace ve třídě, škole, ... - poznávání jednotlivých prostor třídy - poznávání svého pracovního místa - přiřazování obrázků, fotografií k místům
rozeznat roční období podle základních znaků		- seznamování se základními charakteristikami jednotlivých ročních období - pozorování přírody a vnímání změn v přírodě - přiřazování činností, předmětů nebo obrázků k jednotlivým ročním obdobím, oblékání v jednotlivých ročních obdobích
rozlišovat nahoře - dole, před - za, vedle		- seznamování se základní směrovou orientací - verbálně, s pomocí AAK - mechanické řazení předmětů shora dolů - sloupec - přiřazování podle předlohy - před, za, vedle
rozlišovat vpravo, vlevo		- nácvik rozlišování pravá a levá ruka - skládání předmětů zleva doprava - řádek
řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynů učitele		- směrová orientace v řadě, na ploše i v prostoru - řazení předmětů podle vzoru zleva doprava - umísťování předmětů podle pokynů v prostoru, na ploše - úklid pomůcek na určené místo - plnění jednoduchých pokynů - dej předmět na stůl apod.
vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostředí		- rozlišování míst ve třídě podle činnosti, která se v něm odehrává - seznámení s prostředím třídy, školy a nejbližším okolím
poznat předměty čichem podle vůně		- poskytování čichových vjemů, rozvíjení správného vnímání - vnímání různých vůní - nácvik správného dýchání
poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky		- nácvik ochranné čichové funkce - ukázka zkažených potravin - fotografie, obrázky
rozlišit jednotlivé chutě		- rozvoj chuťové percepce, správné kousání a polykání potravy - cvičení sání

Smyslová výchova	1. – 10. ročník	
		- rozlišování běžných potravin a nápojů podle chuti - vyjádření hodnocení chuťového vjemu - chutná, nechutná - verbálně, gesty, mimikou, obrázky
rozlišit vůně a pachy		- seznamování s různými vůněmi a pachy - rozlišování čichových vjemů - vůně, zápach, nelibé pachy
poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů		- rozvoj hmatové percepce - dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně - seznámení s různými druhy materiálů - rozlišování různých povrchů a tvarů - manipulační činnosti s předměty různých velikostí, tvarů a povrchů - zkoumání předmětů hmatem
poznat známé předměty podle hmatu		- úchop a manipulace s různými předměty - hry s vodou, hlazení, navození příjemných a nepříjemných pocitů - poznávání známých předmětů podle hmatu se zrakovou kontrolou i bez
rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu)		- vnímání dotyků, dotýkání se předmětů, hry s bublinami, pěnou, vodou (nabírání, přelévaní) - manipulace s předměty různé tvrdosti - rozlišování a uvědomování si vlastností předmětů - teplé x studené, suché x mokré, hladké x drsné, tvrdé x měkké, sypké x pevné - seznámení s nebezpečím - spálení, opaření
třídit předměty na základě hmatu - podle velikosti, tvaru, ...		- nácvik třídění předmětů dle velikosti a tvaru hmatem (manipulační činnosti) - uvědomování si odlišností předmětů - velikost, tvar
zvládat základní sebeobslužné dovednosti		- seznámení se základními sebeobslužnými činnostmi - seznámení s předměty denní potřeby - v rámci schopností a možností dítěte nácvik sebeobslužných dovedností s asistencí i bez asistence - od pasivní k aktivní spolupráci - procvičování a fixace sebeobslužných dovedností - oblékání, obouvání, hygiena
poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky		- seznamování se zvuky a hlasy zvířat - přiřazování zvuků ke konkrétním zvířatům (obrázek, předmět) - vnímání různých zvuků ve svém okolí - poslech zvukových nahrávek, soustředění na poslech, zraková podpora

Smyslová výchova	1. – 10. ročník	
poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí		- rozpoznávání hlasů nejbližších osob (rodina, spolužáci) - reagování na hlasy osob ve svém okolí - motorická reakce, verbální odezva, mimika, gesta - poznávání hlasů a zvuků se zrakovou kontrolou a bez zrakové kontroly
poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky		- soustředění na zvuk - seznámení s různými zvuky ve svém okolí - rozpoznávání a uvědomování si zvuků jednotlivých předmětů denní potřeby - sluchově motorická cvičení - rozvíjení smyslu pro rytmus - napodobování různých zvuků
reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání		- nácvik reagování na své jméno, oslovení a zavolání - naslouchání lidskému hlasu - pohybové hry a říkanky spojené s oslovením
rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků		- překonávání strachu z okolí, zvuků a hlasitých projevů ostatních osob - rozlišování zvuků na ulici - auto, sanitka - odstraňování strachu z nepříjemných zvuků pomocí relaxace (pobyt ve Snoezelenu)
napodobit předvedené pohyby		- tolerování doteku druhé osoby - napodobování různých pohybů a poloh podle možností a schopností dítěte - rozlišení různých činností - leží, stojí, sedí - pohybové hry s nápodobou
poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky		- sebepozorování v zrcadle - identifikace s fotografií - vnímání jmen ve svém okolí, poznávání učitele a ostatních dětí ve třídě, rodiny dle označení jménem - práce s fotografiemi
poznat, řadit, skládat třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti		- seznamování se s různými tvary, barvami, velikostmi předmětů - řazení a skládání dle předlohy - vyhledávání předmětů podle zadaných kritérií - třídění předmětů podle tvaru, barvy a velikosti
rozlišovat tvary a barvy předmětů		- seznámení s různými tvary a barvami - třídění dvou výrazně odlišných předmětů - vyhledávání předmětů podle barvy a tvaru

Smyslová výchova	1. – 10. ročník	
		- poznávání základních barev, slovně nebo pomocí AAK - podle individuálních schopností dítěte
rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu		- seznamování se s denním režimem - pomocí piktogramů a využití AAK - rozeznávání světla a tmy - den, noc - rozeznávání denní doby podle činností
třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty		- manipulace s předměty a obrázky - přiřazování obrázků ke konkrétním předmětům a naopak - rozvíjení obrázkové slovní zásoby - třídění obrázků podle obsahu - poznávání a třídění dvou stejných x odlišných předmětů a postupné přidávání dalších předmětů
uchopit předměty a manipulovat s nimi		- nácvik úchopu předmětů různých velikostí, tvarů a materiálů - masáže rukou a dlaní - cílená manipulace s předměty - rozvíjení zrakové percepce - stimulace očního kontaktu - sledování pohybu předmětu - skládání předmětů na sebe, vedle sebe

5.4 Hudební výchova

Počet vyučovacích hodin za týden										Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník	
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Hudební výchova
Oblast	Umění a kultura
Charakteristika předmětu	Hudební výchova patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Je vyučována jako samostatný předmět, prolíná však všemi vyučovacími předměty. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, zároveň podporuje i rozvoj řečových dovedností. Rozvíjí muzikálnost žáků, jejich rytmické a intonační schopnosti. Hudební výchova také napomáhá žákům k odreagování napětí , překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Cílem je rozvíjení individuálních schopností při vnímání hudby, navozování libých pocitů, stimulace sluchového a pohybového vnímání, rozvíjení osobních schopností, zvládání jednoduchých rytmických pohybů a cvičení, zvládání hry na tělo a jednoduché rytmické nástroje, vnímání a zvládání správného dýchání, vytvoření si citlivého vztahu k hudbě, rozlišování různých hudebních a nehudebních zvuků, soustředění na poslech krátkých a relaxačních skladeb. Předmět je vyučován 3 hodiny týdně v 1. - 10. ročníku.
Integrace předmětů	• Hudební výchova
Mezipředmětové vztahy	• Řečová výchova • Smyslová výchova • Zdravotní tělesná výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - rozumět jednoduchým pojmům, znakům a symbolům, je schopen je užívat - napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti

Název předmětu	Hudební výchova
	- manipulovat se známými předměty ve třídě a ve svém okolí **Učitel:** - vede žáky k porozumění jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a schopnosti adekvátně je užívat - vede žáky k napodobování předvedených pohybů a činností - vede žáky k samostatnosti v manipulaci s hudebními nástroji
	Kompetence k řešení problémů: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - dokázat reagovat na jednoduché úkoly, pokyny **Učitel:** - zapojuje žáky do jednoduchých činností dle schopností žáků
	Kompetence komunikativní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - vyjadřovat své potřeby a pocity verbálními i neverbálními prostředky - reagovat na své jméno - reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas **Učitel:** - motivuje žáky, aby pomocí hudby vyjádřili své pocity - posiluje reakci žáků na své jméno - rozvíjí receptivní složku řeči a vede žáky ke správným reakcím na jednoduché pokyny - vede žáky k vyjádření jejich postojů (souhlas, nesouhlas)
	Kompetence sociální a personální: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - se zapojovat do činností ve třídě - spolupracovat se svými učiteli a spolužáky

Název předmětu	Hudební výchova
	Učitel: - pomocí společné hry na hudební nástroje podporuje vztahy v kolektivu - vede žáky ke spolupráci s učiteli a spolužáky - posiluje sociálně vhodné chování žáků
	Kompetence pracovní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - pracovat s různým náčiním, uchopovat jej a účelně s ním manipulovat **Učitel:** - vede žáka k uchopování a k účelné manipulaci s hudebními nástroji
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Časová dotace pro výuku předmětu Hudební výchova je posílena disponibilní časovou dotací ve všech ročnících, a to o 2 vyučovací hodiny.
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni slovně. Hodnocení je součástí školního řádu.

Hudební výchova	**1. – 10. ročník**	
ŠVP výstupy		**Učivo**
doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje		- sluchové a vizuální seznámení s rytmickými nástroji - pokusy o rozezvučení hudebních nástrojů - hra na tělo, rytmizace říkadel - nácvik hry na jednoduché rytmické nástroje a předměty
rozlišovat zvuky hudebních nástrojů		- seznámení s jednoduchými hudebními nástroji a jejich zvuky - rozvíjení sluchové citlivosti na zvuky hudební povahy (hudební hračky, zpěv učitelky) - poslech hudebních nástrojů, napodobování zvuků hudebních nástrojů
soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby		- bazální stimulace s doprovodem relaxační hudby - nácvik poslechu hudby různých žánrů - vnímání hudby v klidové poloze
zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu		- vnímání rytmu při somatické stimulaci, uvolňování pohybů rukou, paží a trupu v souvislosti s rytmickou a melodickou prací se slovem, říkadlem a písní při hře na tělo

Hudební výchova	1. – 10. ročník	
		- jednoduché tanečky - pohyb podle rytmického doprovodu - sluchově motorická cvičení - hudebně pohybové činnosti
zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii		- nácvik správného dýchání, uvědomování si vlastního těla - dechová cvičení při správném držení těla - intonační a melodická cvičení - spontánní vokální projevy při individuálních hrách - nácvik melodie broukáním nebo zpěvem dle možností dítěte
zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje		- poslech jednoduchých písní a říkadel - dle možností a schopností dítěte nácvik zpěvu písní - zpěv písní pomocí AAK - rytmizace a doprovod písní a říkadel s asistencí nebo bez

5.5 Výtvarná výchova

Počet vyučovacích hodin za týden										Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Výtvarná výchova
Oblast	Umění a kultura
Charakteristika předmětu	Předmět Výtvarná výchova patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura. V tomto předmětu u žáků rozvíjíme tvořivé schopnosti, dovednosti a dochází k všestrannému rozvoji žáka. Výtvarná výchova podporuje vyjadřování emocí a dává prostor pro uplatnění tvořivých schopností, přirozené aktivitě a fantazii.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Dochází k seznamování žáků s různými výtvarnými technikami a pomůckami. Má značný rehabilitační a relaxační význam, podporuje rozvoj hrubé a jemné motoriky, posiluje sebevědomí žáka. Cílem předmětu je rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, rozvíjení vnímání, rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném procesu, získávání sebedůvěry, a rozvíjení estetického cítění a vnímání prostředí. Týdenní časová dotace je jedna hodina v 1. až 10. ročníku.
Integrace předmětů	• Výtvarná výchova
Mezipředmětové vztahy	• Smyslová výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - rozumět jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat - chápat význam konkrétních předmětů - manipulovat se známými předměty ve třídě a ve svém okolí **Učitel:** - vede žáky k aktivnímu používání jednoduchých symbolů a znaků, využívá prostředky AAK - rozvíjí poznávání různých materiálů, výtvarných pomůcek a předmětů

Název předmětu	Výtvarná výchova
	- učí žáky rozlišit, poznat a pojmenovat jednotlivé činnosti a přiřadit předměty a piktogramy k pracovním postupům
	Kompetence k řešení problémů: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - řešit pomocí nápodoby známé situace, umět požádat o pomoc - chápat a plnit jednoduché příkazy - překonávat pocity strachu **Učitel:** - upevňuje reakci na jednoduché úkoly a pokyny - zadává žákům jednoduché pokyny a dbá na jejich splnění - pomáhá žákům překonávat pocity strachu a nejistoty
	Kompetence komunikativní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - vyjadřovat své potřeby a pocity verbálními i neverbálními prostředky - reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas - dokázat pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem **Učitel:** - podporuje žáky při dorozumívání a navazování přátelských vztahů mezi spolužáky s využitím verbální komunikace a pomocí AAK - motivuje žáky k vyjádření svých potřeb - rozvíjí receptivní složku řeči a dbá na správné reakce na jednoduché pokyny - dbá na dodržování sociálních konvencí
	Kompetence sociální a personální: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - se zapojovat do činnosti ve třídě

Název předmětu	Výtvarná výchova
	Učitel: - vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování - upevňuje vztahy mezi spolužáky a zapojení se do kolektivu pomocí společných prací a tvorby
	Kompetence pracovní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - zvládat nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny - poznávat a používat předměty denní potřeby - zapojovat se do jednoduchých výtvarných praktických činností - rozlišovat předměty různých velikostí a tvarů, uchopovat je a účelně s nimi manipulovat - využívat jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály **Učitel:** - vede žáky k udržování osobní čistoty a ke zvládnutí základů osobní hygieny a nejjednodušších sebeobslužných úkonů - vede žáky k poznávání, rozlišování a správnému používání předmětů denní potřeby - vede žáky ke zvládání jednoduchých samostatných týmových činností - seznamuje žáky s vlastnostmi předmětů, vede je k jejich uchopování a k účelné manipulaci - rozvíjí u žáků manuální dovednosti při práci s různými materiály s využitím jednoduchých technik
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni slovně. Hodnocení je součástí školního řádu.

Výtvarná výchova	**1. – 10. ročník**	
ŠVP výstupy		**Učivo**
používat na elementární úrovni prostředky a postupy		- seznámení se základními výtvarnými prostředky a materiály - uchovávání pomůcek k výtvarné činnosti - manipulace s výtvarným materiálem - spolupráce při činnostech s různými výtvarnými prostředky a technikami - výtvarné a pracovní sebevyjádření různými prostředky
uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech		- spolupráce při různých výtvarných technikách - tematické kresby a malby dle navozené situace - kresba a malba podle vlastního zájmu a fantazie

Výtvarná výchova	1. – 10. ročník	
vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary		- seznamování se s různými tvary a barvami - rozpoznání základních barev - slovně nebo pomocí AAK - experimentování s barvami - roztírání, otiskování, zapouštění, ... - vybarvování tvarů a předmětů s charakteristickou barvou - hra s prstovými barvami
vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity		- spolupráce při různých výtvarných technikách - samostatná volba barev - spontánní tvorba, experimentování s výtvarným materiálem
zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu		- uvolňovací cvičení ruky, stimulace dlaní pro nácvik úchopu - práce s pískovničkou - uchopování předmětů - výtvarných pomůcek a manipulace s nimi - práce s modelovací hmotou - kresba různými nástroji (houba, štětec, ťupátka, ...) - spontánní čmárání, sledování vzniklé stopy - tvarování kuliček, mačkání, trhání papíru, ... - seznamování s různými materiály (otisky různých předmětů)

5.6 Pohybová výchova

Počet vyučovacích hodin za týden										Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Pohybová výchova
Oblast	Člověk a zdraví
Charakteristika předmětu	Předmět Pohybová výchova byl vytvořen ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Pohybová výchova má dítě naučit, znát a uvědomovat si své tělo, ovládnout pohyby svého těla. V pohybové výchově se snažíme prostřednictvím pohybových aktivit přispívat ke zmírnění důsledků postižení pohybového aparátu.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Pohybová výchova je zaměřena na rozvíjení aktivní hybnosti žáků, správného držení těla, zvládnutí základních pohybových dovedností na rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti, koordinaci pohybů a zvyšování tělesné zdatnosti. Důležitou součástí jsou činnosti zaměřené na uvolnění a zklidnění organismu, odreagování napětí, překonávání únavy a rozvíjení jemné i hrubé motoriky. Zaměření je přizpůsobeno fyzickým i psychickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotnímu stavu a specifice jejich postižení. Týdenní časová dotace jsou 2 hodiny v 1. až 10. ročníku.
Integrace předmětů	• Pohybová výchova
Mezipředmětové vztahy	• Smyslová výchova • Zdravotní tělesná výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - chápat význam konkrétních předmětů, pojmů - používat předměty a piktogramy - napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti

Název předmětu	Pohybová výchova
	Učitel: - vede žáky ke zvládání různých poloh, pohybů a činností - učí žáky pracovat s různými druhy náčiní - vede žáky ke zvládnutí správného cíleného pohybu, k vytváření správných pohybových stereotypů opakováním a napodobováním - podporuje samostatnost žáků při zvládání jednoduchých pohybových dovedností
	Kompetence k řešení problémů: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - dokázat reagovat na jednoduché úkoly a pokyny - se orientovat v okolním prostředí - překonávat pocity strachu **Učitel:** - vede žáky ke správné reakci na dané úkoly - motivuje žáky k co největší snaze o samostatný pohyb, čímž získají základ pro splnění jednoduchých činností - podporuje samostatnou orientaci žáků ve známém prostoru - podporuje u žáků pocit sebedůvěry a sebejistoty při pohybových aktivitách
	Kompetence komunikativní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - reagovat na osoby ve svém blízkém okolí, dle svých možností a schopností komunikovat - reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas - vyjadřovat své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky **Učitel:** - v rámci cvičení podporuje dobré vztahy s ostatními spolužáky - upevňuje správné reakce na verbální pokyny při pohybových aktivitách - vede žáky k vyjádření souhlasu, nesouhlasu při pohybových aktivitách - vede žáky k vyjádření emocí při pohybových aktivitách s hudbou, podle potřeby využívá AAK

Název předmětu	Pohybová výchova
	Kompetence sociální a personální: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - si uvědomovat své tělo a svoji osobu - spolupracovat se svými učiteli a spolužáky **Učitel:** - pomocí cvičení motivuje žáky k poznání sebe sama - používá základní stimuly k uvědomování si svého těla - posiluje schopnost tolerovat blízkost jiných lidí, tolerovat dotyky na svém těle - podporuje pohybové aktivity ve dvojici, ve skupince - posiluje sociálně vhodné chování žáků a snaží se o eliminaci problémového chování
	Kompetence pracovní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - zvládat základy osobní hygieny a sebeobslužných činností (oblékání, obouvání) - podílet se na jednoduchých praktických činnostech **Učitel:** - vede žáky pomocí nácviku různých poloh a pohybů k tomu, aby zvládli základy osobní hygieny a sebeobslužných činností - umožňuje žákům podílet se na jednoduchých praktických činnostech
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni slovně. Hodnocení je součástí školního řádu.

Pohybová výchova	**1. – 10. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní	

Pohybová výchova	**1. – 10. ročník**	
ŠVP výstupy		**Učivo**
mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů		- cvičení pro správné držení těla - uvolňování a protahování jednotlivých svalových skupin - pohyb v prostoru - nácvik otáčení, lezení a chůze - pobyt v přírodě, vycházky - plavání - adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě, základní plavecké dovednosti - pohybové hry a cvičení - základní manipulace s míčem - uchopování, podávání, kutálení, ... - prostorová orientace - nácvik reakcí na pokyny nahoře, dole
reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti		- základní pokyny pro změny postojů a poloh - reakce na slovní pokyny k pohybovým činnostem s různými druhy náčiní - pohyb podle rytmického doprovodu
rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh		- uchopování a manipulace s drobným náčiním - cvičení s rehabilitačními míči a overbally - rytmická a uvolňovací cvičení - stimulace pohybu
získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám		- motivační a nápodobivé hry - rozvíjení hybnosti, polohování - pohybové hry s říkadly a v rytmu hudby - hudebně pohybové činnosti - pohybová cvičení s použitím tradičního a netradičního náčiní
zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost		- nácvik svlékání a oblékání oděvů - nápodoba předvedených pohybů - cvičení koordinace oko - ruka - nácvik přezouvání podle pokynů - spolupráce při přípravě pomůcek
zvládnout uvolnění a zklidnění organismu		- relaxační cvičení s prvky jógy - uvolňovací cvičení - relaxace v kuličkovém bazénu - alternativní formy cvičení - bazální stimulace - relaxace při hudbě (Snoezelen)

5.7 Zdravotní tělesná výchova

Počet vyučovacích hodin za týden										Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník	
3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	40
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Zdravotní tělesná výchova
Oblast	Člověk a zdraví
Charakteristika předmětu	Předmět Zdravotní tělesná výchova patří do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Zdravotní tělesná výchova rozvíjí aktivní hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje jejich tělesnou kondici. Zároveň koriguje zdravotní oslabení.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	V hodinách ZTV se snažíme rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh pomocí uvolňovacích cviků - cvičením na rehabilitačních míčích, válcích a využíváním kuličkového bazénku, ... Cílem je poskytnout žákům takový tělesný rozvoj, který jim pomůže se co nejvíce začlenit do společnosti. Týdenní hodinová dotace jsou 3 hodiny v 1. až 3. ročníku, 4 hodiny ve 4. až 7. ročníku a 5 hodin v 8. až 10. ročníku.
Integrace předmětů	• Zdravotní tělesná výchova
Mezipředmětové vztahy	• Hudební výchova • Pohybová výchova • Smyslová výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - chápat význam konkrétních předmětů, pojmů - používat předměty a piktogramy - napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti

Název předmětu	Zdravotní tělesná výchova
	Učitel: - vede žáky ke zvládání různých poloh, pohybů a činností - učí žáky pracovat s různými druhy náčiní - vede žáky ke zvládnutí správného cíleného pohybu, k vytváření správných pohybových stereotypů opakováním a napodobováním - podporuje samostatnost žáků při zvládání jednoduchých pohybových dovedností
	Kompetence k řešení problémů: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - dokázat reagovat na jednoduché úkoly a pokyny - se orientovat v okolním prostředí - překonávat pocity strachu **Učitel:** - vede žáky ke správné reakci na dané úkoly - motivuje žáky k co největší snaze o samostatný pohyb, čímž získají základ pro splnění jednoduchých činností - podporuje samostatnou orientaci žáků ve známém prostoru - podporuje u žáků pocit sebedůvěry a sebejistoty při pohybových aktivitách
	Kompetence komunikativní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - reagovat na osoby ve svém blízkém okolí, dle svých možností a schopností komunikovat - reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas - vyjadřovat své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky **Učitel:** - v rámci cvičení podporuje dobré vztahy s ostatními spolužáky - upevňuje správné reakce na verbální pokyny při pohybových aktivitách - vede žáky k vyjádření souhlasu, nesouhlasu při pohybových aktivitách - vede žáky k vyjádření emocí při pohybových aktivitách s hudbou, podle potřeby využívá AAK

Název předmětu	Zdravotní tělesná výchova
	Kompetence sociální a personální: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - si uvědomovat své tělo a svoji osobu - spolupracovat se svými učiteli a spolužáky **Učitel:** - pomocí cvičení motivuje žáky k poznání sebe sama - používá základní stimuly k uvědomování si svého těla - posiluje schopnost tolerovat blízkost jiných lidí, tolerovat dotyky na svém těle - podporuje pohybové aktivity ve dvojici, ve skupince - posiluje sociálně vhodné chování žáků a snaží se o eliminaci problémového chování
	Kompetence pracovní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - zvládat základy osobní hygieny a sebeobslužných činností (oblékání, obouvání) - podílet se na jednoduchých praktických činnostech **Učitel:** - vede žáky pomocí nácviku různých poloh a pohybů k tomu, aby zvládli základy osobní hygieny a sebeobslužných činností - umožňuje žákům podílet se na jednoduchých praktických činnostech
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Zdravotní tělesná výchova bude u žáků na základě doporučení odborného lékaře nahrazena alternativní formou - Rehabilitační tělesnou výchovou. Zaměření RTV bude odpovídat zdravotnímu stavu žáka a specifice jeho postižení.
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni slovně. Hodnocení je součástí školního řádu.

Zdravotní tělesná výchova	1. – 10. ročník	
ŠVP výstupy		**Učivo**
uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách		- dechová cvičení - zásady správného držení těla - rozvoj jemné a hrubé motoriky, koordinace pohybů, rozvoj senzomotoriky - uvolňovací cviky (relaxace, práce se zvukovými a světelnými pomůckami) - procvičování zdolávání překážek, samostatný postoj, cvičení na rehabilitačních míčích, válcích - somatické a vestibulární podněty - polohování - relaxační místnost Snoezelen
zaujímat správné základní cvičební polohy		- pohybový režim, pohybové činnosti (podle druhu postižení) - cvičení při hudbě (rytmus) - správné držení těla - cvičení na posílení zad a břicha, protažení svalových skupin - nápodoba pohybu - rozvoj motorické aktivity - uvolňovací cviky a masáže
zvládat jednoduchá speciální cvičení		- nácvik oblékání, obouvání - uvolňovací cviky, relaxační cvičení (uvolňování spasmu, techniky pro uvolnění svalového napětí) - pohybové hry - hry a cvičení ve vodě - cviky na podporu správného držení těla - rozvoj obratnosti s oporou a bez opory (práce s různými pomůckami a manipulace s nimi) - cvičení s gumou, cvičení s balonkem - prvky bazální stimulace - cviky na plochou nohu (držení a braní předmětů nohou)
zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů		- vnímat pocity při cvičení, cvičení podle ukázky, nápodobivé hry - relaxační cvičení - cvičení v kuličkovém bazénku - pohybové hry, běh na krátké vzdálenosti - střídání běhu s chůzí, poskoky atd. - pohybové činnosti v rytmu hudby, pohyb na hudbu - lezení daným směrem, chůze po nerovném terénu nebo po stimulačních podložkách

5.8 Pracovní výchova

Počet vyučovacích hodin za týden										Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Pracovní výchova
Oblast	Člověk a svět práce
Charakteristika předmětu	Předmět Pracovní výchova patří do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Pracovní výchova vede žáky k získání a upevňování základních pracovních dovedností a návyků, rozvoji jemné i hrubé motoriky, zvyšuje jejich samostatnost, soběstačnost a podporuje jejich nezávislost. Prostřednictvím praktických činností se u žáků rozvíjí schopnosti pracovat, manipulovat s předměty a prakticky je používat. Žák získává, osvojuje si a upevňuje základní hygienické a sebe obslužné návyky a základy stolování.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Základními složkami pracovní výchovy jsou okruhy: - sebeobsluha - práce s drobným materiálem - práce montážní a demontážní - pěstitelské práce - práce v domácnosti Cílem předmětu je rozvoj sebe obsluhy a základy hygienických návyků, rozvoj porozumění jednoduchým pokynům, symbolům a jejich aplikace v běžném životě, podpora a rozvoj samostatnosti a soběstačnosti, rozvoj smyslového vnímání a pracovních schopností, seznámení s různými materiály, osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím, rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci. Týdenní hodinová dotace jsou 2 hodiny v 1. až 10. ročníku.
Integrace předmětů	• Pracovní výchova
Mezipředmětové vztahy	• Smyslová výchova

Název předmětu	Pracovní výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence k učení:** **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - rozumět jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat - chápat význam konkrétních předmětů - manipulovat se známými předměty ve třídě a ve svém okolí **Učitel:** - vede žáky k aktivnímu používání jednoduchých symbolů a znaků, využívá prostředky AAK - rozvíjí poznávání různých materiálů, výtvarných pomůcek a předmětů - učí žáky rozlišit, poznat a pojmenovat jednotlivé činnosti a přiřadit předměty a piktogramy k pracovním postupům
	Kompetence k řešení problémů: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - řešit pomocí nápodoby známé situace, umět požádat o pomoc - chápat a plnit jednoduché příkazy - překonávat pocity strachu **Učitel:** - upevňuje reakci na jednoduché úkoly a pokyny - zadává žákům jednoduché pokyny a dbá na jejich splnění - pomáhá žákům překonávat pocity strachu a nejistoty
	Kompetence komunikativní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - vyjadřovat své potřeby a pocity verbálními i neverbálními prostředky - reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas - dokázat pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem

Název předmětu	Pracovní výchova
	Učitel: - podporuje žáky při dorozumívání a navazování přátelských vztahů mezi spolužáky s využitím verbální komunikace a pomocí AAK - motivuje žáky k vyjádření svých potřeb - rozvíjí receptivní složku řeči a dbá na správné reakce na jednoduché pokyny - dbá na dodržování sociálních konvencí
	Kompetence sociální a personální: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - se zapojovat do činnosti ve třídě **Učitel:** - vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování - upevňuje vztahy mezi spolužáky a zapojení se do kolektivu pomocí společných prací a tvorby
	Kompetence pracovní: **Žák by měl dle svých individuálních možností a schopností:** - zvládat nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny - poznávat a používat předměty denní potřeby - zapojovat se do jednoduchých výtvarných praktických činností - rozlišovat předměty různých velikostí a tvarů, uchopovat je a účelně s nimi manipulovat - využívat jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály **Učitel:** - vede žáky k udržování osobní čistoty a ke zvládnutí základů osobní hygieny a nejjednodušších sebeobslužných úkonů - vede žáky k poznávání, rozlišování a správnému používání předmětů denní potřeby - vede žáky ke zvládání jednoduchých samostatných týmových činností - seznamuje žáky s vlastnostmi předmětů, vede je k jejich uchopování a k účelné manipulaci - rozvíjí u žáků manuální dovednosti při práci s různými materiály s využitím jednoduchých technik
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou hodnoceni slovně. Hodnocení je součástí školního řádu.

Pracovní výchova	**1. – 10. ročník**	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní	
ŠVP výstupy		**Učivo**
dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě		- seznámení se základy hygieny a bezpečnosti práce při pěstitelských pracích ve třídě nebo na zahradě verbálně, názorně nebo pomocí AAK - dodržování pokynů při práci v rámci pěstitelských prací
pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny		- seznámení se základními pojmy a předměty (květináč, konvička, ...) - spolupráce při péči o pokojové rostliny dle možností a schopností dítěte - seznámení s pokojovými a užitkovými rostlinami pomocí obrázků nebo s využitím AAK - pozorování podmínek pro život rostlin
používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní		- seznamování s pomůckami a náčiním využívaným při pěstitelských činnostech - nácvik úchopu a adekvátní manipulace s pomůckami a náčiním - spolupráce při jednoduchých pěstitelských činnostech
provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích		- sledování přírody, vnímání změn v přírodě, vycházky - práce s obrázky, vypravování o změnách v přírodě během roku - sběr přírodnin a vytváření výrobků z nasbíraných přírodnin
zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami		- seznámení se s různými druhy jednoduchých stavebnic a kostek - uchovávání předmětů různých velikostí a tvarů a manipulace s nimi - skládání jednoduchých stavebnic - nácvik práce s velkými kostkami, stavění z kostek - vkládání kostek dle tvarových odlišností, nácvik šroubování - konstruktivní hry, skládačky, ...
pracovat podle slovního návodu		- slovní a grafický návod + názorná ukázka + dopomoc (procesní schéma) - seznámení s jednoduchými pojmy a pokyny k pracovním činnostem slovně nebo pomocí AAK - respektování a plnění jednoduchých pokynů k činnostem

Pracovní výchova	1. – 10. ročník	
udržovat pracovní místo v čistotě		- orientace ve třídě, respektování pracovního místa - dle možností dítěte dbát na samostatnost nebo dopomoc při udržování čistoty pracovního místa - nácvik spolupráce při úklidu svého pracovního místa - seznámení s úklidovými pomůckami
vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů		- seznamování se základními postupy práce s různými druhy tradičních a netradičních materiálů - spolupráce při zpracování materiálů jednoduchými technikami - dodržování jednoduchých pracovních postupů - práce s pískem, papírem, modelovací hmotou, textiliemi, přírodninami
zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami		- stimulace dlaní pro nácvik úchopu - seznamování s různými druhy materiálů a předmětů - třídění různých druhů materiálů dle velikosti, barvy, tvaru - jednoduché manipulační činnosti - cílená manipulace s různými materiály a pomůckami
dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti		- seznámení se základy hygieny a bezpečnosti práce při práci v domácnosti, ve třídě verbálně, názorně nebo pomocí AAK - dodržování pokynů při práci v rámci domácích prací - dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce
prostřít stůl pro běžné stolování		- seznamování s předměty denní potřeby pro stolování (obrázky, AAK) - s dopomocí se podílí na přípravě stolování - nácvik a upevňování sociálně vhodného chování u stolu
provádět drobné domácí práce - základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy		- seznamování se s jednoduchými pomůckami pro úklid v domácnosti (obrázky, názorné předměty) - motivování k aktivitě při jednoduchých pracovních činnostech (úklid pomůcek, stírání tabule, ...) - vnímání a sledování drobných domácích prací - práce pod dohledem ve třídě
připravit jednoduchý pokrm podle pokynů		- seznamování se s různými potravinami, vnímání jejich chutí, vůní a tvarů - seznamování se základním kuchyňským náčiním a jeho funkcí (obrázky, přiřazování konkrétních věcí k obrázkům, manipulace s předměty) - spolupráce při přípravě jednoduchých pokrmů

Pracovní výchova	1. – 10. ročník	
zvládnout nákup a uložení základních potravin		- seznámení se základními potravinami - obrázky a reálné předměty - manipulace se základními potravinami - hra na nakupování - zapojení se do činností spojených s nákupem a ukládání základních potravin s pomocí dospělého
dodržovat klid a čistotu při stravování		- respektování svého místa a tolerování spolužáků - nácvik a upevňování vhodného chování při stolování - nácvik správného kousání a polykání potravin - nácvik pití z hrnečku, sání slámkou - spolupráce při úklidu stolu - zvyšování míry samostatnosti při jídle
udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí		- respektování pracovního místa - poznávání svých věcí a ukládání na místo určené (dle individuálních možností žáka) - správná reakce na verbální pokyn "uklid" - spolupráce při úklidu svých věcí - požádání o pomoc verbálně nebo s využitím AAK - vytváření dovedností vykonávat s dohledem jednoduché úklidové práce - utírání, umývání, zametání, ...
umět používat příbor		- nácvik úchopu a používání lžíce - nácvik nabírání - dle možností a schopností dítěte seznámení s příborem
zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání)		- seznámení, manipulace a cílené používání předmětů denní potřeby - nácvik hygienických návyků a sebeobslužných činností s asistencí nebo bez - nácvik svlékání a oblékání, obouvání a přezouvání - nácvik používání WC, spolupráce při osobní hygieně - zapínání a rozepínání knoflíků, zipů,... - popis činností pomocí symbolů, obrázků, procesní schémata - vyjádření potřeby, přání verbálně nebo pomocí AAK - rozvíjení a upevňování schopností se postarat o sebe v rámci sebeobsluhy v co nejširší možné míře

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1 Způsoby hodnocení

Nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce školy je hodnocení a klasifikace žáků. Pro hodnocení žáků je nutné stanovit všem jednoznačně platná kritéria pro hodnocení. Hodnocení a klasifikace žáků základní školy je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvádí škola na vysvědčení. Absolvent základní školy speciální získá na konci studia ve smyslu § 45 odst.2 školského zákona č. 561/2004 Sb. základy vzdělání.

Obecné zásady hodnocení

- hodnocení žáků základní školy speciální je v jednotlivých předmětech i výchovách prováděno slovně
- klademe důraz na klady, povzbuzení, motivaci s vyjádřením kladného očekávání
- hodnocení vyjadřuje zejména míru zvládnutí vědomostí a dovedností a úroveň samostatnosti žáka
- hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu
- při klasifikaci přihlíží učitel k věkovým i jiným zvláštnostem žáka, k druhu a stupni postižení, k celkovému zdravotnímu stavu, ke kvalitě jeho výchovného prostředí
- soustředíme se na individuální pokrok každého žáka
- při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- vycházíme ze stanoveného individuálního vzdělávacího plánu

6.2. SLOVNÍ HODNOCENÍ

Hodnocení žáků školy vychází z Vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb. v platném znění a je nedílnou součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy.
Specifikem hodnocení žáků základní školy speciální je nutnost důsledného individuálního posuzování jednotlivých žáků, jejich činností, celkových výsledků i některých projevů chování.

Proces hodnocení a klasifikace je u žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je nahrazen komplexním popisem zlepšení žáka za dané pololetí školního roku. Hodnocení je s akcentem na jeho kladnou složku stylizováno formou slovní zprávy.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v

případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka.

Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Slovní hodnocení je třeba formulovat ve smyslu pozitivní motivace a podpory osobního rozvoje žáka. Sdělení by měla být ve své formě kladná, avšak objektivní, v případě potřeby negativního hodnocení oslabená ve významu používání slov jako ,,často“, „převážně“, apod., prezentována vždy jako projev zájmu o žáka.

Slovní hodnocení obsahuje:

- konkrétní informace o výsledcích, dosažených v jednotlivých předmětech, jejich srovnání s předešlými výkony žáka, míru splnění požadavků daného předmětu, přesvědčení o dalším možném zlepšení výkonu žáka
- popis chování při výuce, způsob zvládání požadavků kladených na žáka
- výpověď o jeho sociálním chování, schopnost spolupracovat, podřídit se, pomoci druhým atd.
- posouzení individuálních vlastností žáka, mají-li vztah k sledovanému pokroku ve vývoji jeho osobnosti

Obecné zásady hodnocení

- pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy ověřování, které odpovídají schopnostem žáka a na něž má druh a stupeň postižení nejmenší vliv
- učitel při hodnocení zohledňuje individuální zvláštnosti, stupeň postižení a objektivní možnosti každého žáka
- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci uplatňují učitelé vůči žákům přiměřenou náročnost a pedagogický takt
- naplňování klíčových kompetencí a výstupů z jednotlivých vyučovacích předmětů s přihlédnutím k míře postižení a dalším faktorům limitujícím individuální pokroky žáka

6.3 Hodnocení – klasifikace DÍL 2

Rozumová výchova:

1 učivo dobře zvládá
2 učivo zvládá
3 učivo zvládá s pomocí
4 učivo zvládá jen s trvalou pomocí
5 učivo dosud nezvládá

Řečová výchova:

1 při činnostech dobře spolupracuje
2 při činnostech spolupracuje s drobnou pomocí
3 při činnostech spolupracuje s pomocí
4 při činnostech spolupracuje jen s trvalou pomocí
5 činnosti dosud nezvládá

Smyslová výchova:

1 učivo dobře zvládá
2 učivo zvládá
3 učivo zvládá s pomocí
4 učivo zvládá jen s trvalou pomocí
5 učivo dosud nezvládá

Hudební výchova:

1 hudbu má rád, aktivně se zapojuje
2 hudbu má rád a zapojuje se
3 hudbu má rád a s pomocí se zapojuje
4 rád poslouchá hudbu
5 dosud nemá vztah k hudbě

Výtvarná výchova:

1 při činnostech dobře spolupracuje
2 při činnostech spolupracuje s drobnou pomocí
3 při činnostech spolupracuje s pomocí
4 při činnostech spolupracuje s trvalou pomocí
5 práce se mu dosud nedaří

Pohybová výchova:

1 při cvičení dobře spolupracuje
2 při cvičení spolupracuje s drobnou pomocí
3 při cvičení spolupracuje s pomocí
4 při cvičení vyžaduje trvalou pomoc
5 při cvičení dosud nespolupracuje

Zdravotní tělesná výchova:

1 při cvičení dobře spolupracuje
2 při cvičení spolupracuje s drobnou pomocí
3 při cvičení spolupracuje s pomocí
4 při cvičení vyžaduje trvalou pomoc
5 při cvičení dosud nespolupracuje

Pracovní výchova:

1 při činnostech dobře spolupracuje
2 při činnostech spolupracuje s drobnou pomocí
3 při činnostech spolupracuje s pomocí
4 při činnostech spolupracuje s trvalou pomocí
5 práce se mu dosud nedaří